

Laodicea - Bilang Apat

Mga Kasaysayang Nagkakapatong

Jeff Pippenger

2023-09-01

Ang aspektong aking itinuro, na malamang ay hindi nakita ni Stephen Haskell, bagaman pinanindigan niya ito sa pamamagitan ng pagkilala sa mga katotohanang naglalantad sa katunayang ito, ay na sa kasaysayan sa katapusan ng sinaunang Israel, kasabay mong nasusumpungan ang pasimula ng makabagong Israel na nagsasapaw sa gayunding yugto ng kasaysayan. Nang pinagtibay ni Cristo ang tipan sa marami sa loob ng isang sanlinggo (dalawang libo't limandaang dalawampung araw), ang sinaunang Israel ay isinasa-buhay ang karanasan ng Laodicea, nasa bingit ng isusuka mula sa bibig ng Panginoon. Kasabay nito, ang makabagong Israel ay isinasa-buhay ang karanasan ng Efeso. Ang Laodicea ng sinaunang Israel ay ikinakalat at ang Efeso ng makabagong Israel ay iniipon sa mismong gayunding yugto ng kasaysayan.

At “oo,” kung nagtataka kayo, batid ko na ang sanlinggong kung kailan pinagtibay ni Cristo ang tipan, sa katuparan ng Daniel kabanata siyam, na nagsimula sa Kaniyang bautismo at nagtapos sa pagbabato kay Esteban, ay hindi isang literal na dalawang libo't limang daan at dalawampung araw, ngunit sa propetikong pagbilang ay tiyak na gayon, sapagkat sa propesiya ang isang taon ay katumbas ng tatlong daan at animnapung araw. Ang tatlong daan at animnapung araw na pinarami ng pito ay dalawang libo't limang daan at dalawampung araw, at ang “tumpak na gitna” ng linggong propetiko na iyon ay ang krus. Sa propetikong pananaw, inilagay ni Cristo ang krus sa tumpak na gitna ng panahong propetiko na dalawang libo't limang daan at dalawampung araw, kaya't ipinakikita na ang “pitong ulit” ng Levitico dalawampu't anim ay itinatag at ipinagtibay ng krus ni Cristo. Hindi ito isang aksidente na—gaya ng itinuturo ni Sister White—ang kapuwa “mga banal na talahanayan” ni Habakuk, ang tsart ng 1843 at ang tsart ng 1850, ay mayroong hula ng dalawang libo't limang daan at dalawampung taon sa pinakasentro ng tsart, at kapuwa tsart ay may krus na nasa tumpak na gitna ng ilustrasyong iyon.

Taglay ng Bibliya ang lahat ng simulain na kailangang maunawaan ng mga tao upang maihanda sila, alinman para sa buhay na ito o para sa darating na buhay. At ang mga simulaing ito ay maaaring maunawaan ng lahat. Walang sinumang may diwang nagpapahalaga sa mga aral nito ang makababasa ng kahit isang talata ng Bibliya nang hindi tumatanggap mula rito ng isang makatutulong na kaisipan. Ngunit ang pinakamahalagang turo ng Bibliya ay hindi matatamo sa paminsan-minsan o hindi magkakaugnay na pag-aaral. Ang dakilang sistema ng katotohanan nito ay hindi inilahad sa paraang madaling matalos ng mambabasang padalos-dalos o pabaya. Marami sa mga kayamanan nito ay nakatago sa malalim na kailaliman, at makakamtan lamang sa pamamagitan ng masikap na pagsasaliksik at patuloy na pagsisikap. Ang mga katotohanang bumubuo sa dakilang kabuuan ay kailangang saliksikin at tipunin, “dito kaunti, at doon kaunti.” Isaias 28:10.

Kapag sa ganitong paraan siniyasat at pinagsama-sama, masusumpungan silang lubos na angkop sa isa't isa. Ang bawat Ebanghelyo ay kapupunan ng iba pa, ang bawat propesiya ay pagpapaliwanag ng iba pa, ang bawat katotohanan ay pagpapalawig ng iba pang katotohanan. Ang mga tipo sa kaayusang Hudyo ay ginagawang maliwanag ng Ebanghelyo. Ang bawat simulain sa salita ng Diyos ay may sariling kinalalagyan, ang bawat katunayan ay may kaukulang kabuluhan. At ang ganap na kayarian, sa disenyo at sa pagsasakatuparan, ay nagpapatotoo sa May-akda nito. Gayong kayarian ay walang isipan, maliban sa isipan ng Walang Hanggan, ang makakaisip o makakahubog. Education, 123.

Kasabay ng prinsipyong ang bawat isa sa pitong iglesya ay nauulit sa kasaysayang Millerite at gayundin sa ating kasaysayan ay may isa pang mahalagang prinsipyong kinilala ng unang Adventismo. Ipinakikita ng prinsipyong iyon na ang “panloob at panlabas” na mga linyang propetiko ng iisang kasaysayan ay ginagamit ng Espiritu Santo upang iparating ang katotohanan. Kinilala ito ni Miller at tahasan niya itong itinuro. Wasto niyang itinuro na ang pitong tatak ng Apocalipsis ay kumakatawan sa isang kahanay na kasaysayan na kaugnay ng mga iglesya, ngunit sa gayong kahanay na paglalarawan ang mga tatak ay kumakatawan sa panlabas at ang mga iglesya naman sa panloob na katotohanan ng iisang kasaysayan. Tinalakay rin ni Uriah Smith ang prinsipyong ito at ginamit ang mga salitang “panloob” at “panlabas,” na, sa aking palagay, siyang pinakamainam na paraan upang ipahayag ang dalawang kahanay na linya.

Ang mga tatak ay inilalahad sa atin sa ika-4, ika-5, at ika-6 na kabanata ng Pahayag. Ang mga tagpong ipinakita sa ilalim ng mga tatak na ito ay ibinubunyag sa Pahayag 6, at sa unang talata ng Pahayag 8. Maliwanag na sinasaklaw nila ang mga pangyayaring may kaugnayan sa iglesia mula sa pasimula ng kapanahunang ito hanggang sa pagparito ni Cristo.

“Habang inilalahad ng pitong iglesia ang panloob na kasaysayan ng iglesia, inilalantad naman ng pitong tatak ang mga dakilang pangyayari ng panlabas na kasaysayan ng iglesia.” Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

Ngayon ay sisimulan natin ang ating pagsusuri sa pitong iglesia. Mahalagang kilalanin na ang unang dalawang iglesia, at gayundin ang ikatlo at ikaapat na iglesia, ay may ugnayang sanhi at bunga na nangangailangan na sila’y talakayin nang magkakasama. Ang Esmirna ang iglesiang kumakatawan sa mga inuusig ng Roma, at ang Efeso ay ang iglesiang nagdala ng ebanghelyo sa buong sanlibutan.

Sa Antioquia unang tinawag na mga Kristiyano ang mga alagad. Ibinigay sa kanila ang pangalang ito sapagkat si Cristo ang pangunahing paksa ng kanilang pangangaral, pagtuturo, at pakikipag-usap. Palagian nilang isinasalaysay ang mga pangyayaring naganap noong mga araw ng Kanyang ministeryo sa lupa, nang ang Kanyang mga alagad ay pinagpala ng Kanyang personal na presensya. Walang kapagurang kanilang pinagtutuunan ang Kanyang mga aral at ang Kanyang mga himala ng pagpapagaling. Nanginginig ang mga labi at luhaan ang mga mata, kanilang isinalaysay ang Kanyang pagdurusa sa halamanan, ang Kanyang pagkakanulo, paglilitis, at pagpapatupad ng hatol na kamatayan sa Kanya, ang pagpapahinuhod at kababaang-loob na taglay Niya sa pagtitiis sa mga alipusta at pagpapahirap na ipinataw sa Kanya ng Kanyang mga kaaway, at ang maka-Diyos na habag na ipinamalas Niya sa

pananalangin para sa mga umuusig sa Kanya. Ang Kanyang pagkabuhay na mag-uli at pag-akyat sa langit, at ang Kanyang gawain sa langit bilang Tagapamagitan para sa taong nahulog sa kasalanan, ay mga paksang kinalulugdan nilang pagbulay-bulayan. Tunay ngang nararapat na tawagin sila ng mga pagano na mga Kristiyano, yamang ipinangangaral nila si Cristo at iniharap ang kanilang mga panalangin sa Diyos sa pamamagitan Niya.

Ang Diyos ang nagbigay sa kanila ng pangalang Kristiyano. Ito ay isang maharlikang pangalan, ibinigay sa lahat ng nakikipag-isa kay Cristo. Tungkol sa pangalang ito sumulat si Santiago pagkaraan, “Hindi ba ang mga mayayaman ang nang-aapi sa inyo at kinakaladkad kayo sa harap ng mga hukuman? Hindi ba nila nilalapastangan ang marangal na pangalang iyon na sa pamamagitan niyon ay tinatawag kayo?” Santiago 2:6, 7. At ipinahayag ni Pedro, “Kung ang sinuman ay magdusa bilang isang Kristiyano, huwag siyang mahiya; kundi luwalhatiin niya ang Diyos dahil dito.” “Kung kayo’y tinutuligsa dahil sa pangalan ni Cristo, mapalad kayo; sapagkat ang Espiritu ng kaluwalhatian at ng Diyos ay sumasainyo.” 1 Pedro 4:16, 14. Mga Gawa ng mga Apostol, 157.

Ang iglesya sa Efeso ay kumakatawan sa unang iglesya na namuhay nang "maka-Diyos kay Cristo Jesus", na siyang isang "sanhi" na laging nagdudulot ng isang "epekto."

Oo, at ang lahat ng nagnanais mamuhay nang may kabanalan kay Cristo Jesus ay daranas ng pag-uusig. 2 Timoteo 3:12.

Ang kabanalan ng iglesya sa Efeso ang nagdulot ng pag-uusig na kinakatawan ng iglesya sa Esmirna. Ang dalawang iglesya ay kumakatawan sa ugnayan ng sanhi at bunga, at ang bunga ay nangangailangang pangunahan ng isang sanhi. Ang pag-uusig sa krisis ng batas ng Linggo ay inuudyok ng isang pagpapakita ng tinatawag ni Sister White na “primitibong kabanalan.” Isang kabanalan na naipakita na sa mga nakalipas, o primitibong, kasaysayan.

“Sa kabila ng malawakang paghina ng pananampalataya at kabanalan, may mga tunay na tagasunod ni Cristo sa mga iglesyang ito. Bago ang pangwakas na pagdalaw ng mga kahatulan ng Diyos sa lupa, magkakaroon sa bayan ng Panginoon ng gayong pagbabagong-buhay ng sinaunang kabanalan na hindi pa nasasaksihan mula pa noong kapanahunan ng mga apostol. Ang Espiritu at kapangyarihan ng Diyos ay ibubuhos sa Kanyang mga anak. Sa panahong iyon, marami ang hihiwalay sa mga iglesyang kung saan ang pag-ibig sa sanlibutang ito ay pumalit sa pag-ibig sa Diyos at sa Kanyang salita. Marami, kapwa mga ministro at mga tao, ang malugod na tatanggap sa mga dakilang katotohanang ipinangyaring maipahayag ng Diyos sa panahong ito upang ihanda ang isang bayan para sa ikalawang pagparito ng Panginoon. Nais ng kaaway ng mga kaluluwa na hadlangan ang gawaing ito; at bago sumapit ang panahon para sa gayong kilusan, sisikapin niyang pigilan ito sa pamamagitan ng pagpapakilala ng isang huwad na kapalit nito. Sa mga iglesyang maipapasailalim niya sa kanyang mapanlinlang na kapangyarihan, ipaaakala niyang ibinubuhos ang natatanging pagpapala ng Diyos; mahahayag ang inaakalang malaking panrelihiyong kasiglahan. Napakarami ang magbubunyi na ang Diyos ay kumikilos sa kahanga-hangang paraan para sa kanila, samantalang ang gawaing iyon ay sa ibang espiritu nagmumula. Sa ilalim ng panrelihiyong balatkayo, sisikapin ni Satanas na palawakin ang kanyang impluwensiya sa sanlibutang Kristiyano.” Ang Dakilang Tunggalian, 464.

Ang Hiyaw sa Hatinggabi ng “mga huling araw” ay ang panunumbalik ng “payak na kabanalan” na tinukoy sa nasabing sipi. Ito ay panunumbalik na nagaganap sa isang kilusan, hindi sa isang iglesia. Ang kasaysayang ginagamit ni Kapatid na White upang ilarawan ang panunumbalik ay ang kasaysayan ng “panahong apostoliko,” na kinakatawan ng iglesia sa Efeso. Ang panunumbalik na iyon ay magbubunga ng “pag-uusig.”

"Marami ang mabibilanggo, marami ang tatakas mula sa mga lungsod at bayan upang iligtas ang kanilang buhay, at marami ang magiging mga martir alang-alang kay Cristo sa paninindigang ipagtanggol ang katotohanan." Mga Piniling Mensahe, aklat 3, 397.

Ang "buhay ni Kristo sa lupa" sa susunod na sipi ay kumakatawan sa pasimula ng Iglesia sa Efeso, ngunit nagiging tipo rin ito ng kasaysayan ng Laodiceang Adventismo sa wakas ng sanlibutan.

'Ang kahatulan ay naitulak paurong, at ang katarungan ay nakatayo sa malayo; sapagkat ang katotohanan ay nabuwal sa lansangan, at ang katuwiran ay hindi makapasok. Oo, ang katotohanan ay nawawala; at ang lumalayo sa kasamaan ay nagiging biktima.' Isaias 59:14, 15. Ito ay natupad sa buhay ni Cristo sa lupa. Siya'y tapat sa mga utos ng Diyos, at isinantabi niya ang mga tradisyon at mga kahingian ng tao na itinanghal na kapalit ng mga iyon. Dahil dito siya ay kinapootan at inusig. Ang kasaysayang ito ay nauulit." Christ's Object Lessons, 170.

Ang karanasang kinakatawan ng Efeso ay nagaganap kasabay ng karanasan ng Laodicea. Ang mga Hudyo na mahilig makipagtalo ang mga taga-Laodicea ng sinaunang Israel, at si Cristo at ang Kanyang mga alagad ay mga taga-Efeso ng makabagong Israel. Ipinakilala ni Juan Bautista ang iglesia sa Efeso, at kinakatawan niya ang iglesia sa “mga huling araw” na kinakalaban ng mga taga-Laodicea, na nagsasabing sila ay mga Hudyo, ngunit hindi sila.

Ang gawain ni Juan Bautista, at ang gawain ng mga taong sa mga huling araw ay lalabas na taglay ang diwa at kapangyarihan ni Elias upang pukawin ang mga tao mula sa kanilang kawalang-malakit, ay sa maraming paraan magkakatulad. Ang kaniyang gawain ay isang tipo ng gawaing marapat isagawa sa panahong ito. Si Cristo ay paririto sa ikalawang pagkakataon upang hatulan ang sanlibutan sa katuwiran. Ang mga sugo ng Diyos na taglay ang huling mensahe ng babala na ibibigay sa sanlibutan ay inaatasang ihanda ang daan para sa ikalawang pagparito ni Cristo, gaya ng paghahanda ni Juan ng daan para sa una Niyang pagparito. Sa gawaing paghahandang ito, ‘bawat libis ay itataas, at bawat bundok ay ibababa; at ang baluktot ay patutuwirin, at ang mga baku-bakong dako ay papatagin’ sapagkat ang kasaysayan ay mauulit, at minsan pang ‘mahahayag ang kaluwalhatian ng Panginoon, at makikita ito ng lahat ng laman nang magkakasama; sapagkat ang bibig ng Panginoon ang nagsalita nito.’ Southern Watchman, March 21, 1905.

Ang Efeso ang “sanhi” at ang Esmirna ang “bunga.” Kumakatawan din ang Pergamo at Tiatira sa isang ugnayang sanhi at bunga. Ang Pergamo ang iglesya ng kompromiso na dinungisan ang Kristiyanismo sa pamamagitan ng pagsasanib nito sa paganismo. Bumagsak ang Simbahang Kristiyano nang tanggapin nito ang palagay na maaaring magsamang umiral sa loob ng sarili nitong nasasakupan ang pagsamba sa diyus-diyosan ng paganismo. Ang emperador na si Constantino ang sagisag ng gayong kasaysayan ng pagkompromiso, at ang kaniyang propetikong papel ay magbunga ng pagtalikod ng tunay na Kristiyanismo bago mahayag ang Kapapahan.

Huwag kayong padaya kaninuman sa anumang paraan; sapagkat hindi darating ang araw na iyon, maliban na muna'y magkaroon ng pagtalikod, at mahayag ang tao ng kasalanan, ang anak ng kapahamakan; na sumasalungat at itinataas ang sarili sa ibabaw ng lahat ng tinatawag na diyos o sinasamba, anupa't nauupo siya na gaya ng Diyos sa templo ng Diyos, na ipinakikilala ang sarili na siya'y Diyos. Hindi ba ninyo naaalaala na, nang ako'y kasama pa ninyo, sinabi ko sa inyo ang mga bagay na ito? At ngayo'y nalalaman ninyo kung ano ang pumipigil, upang siya'y mahayag sa takdang panahon. Sapagkat ang hiwaga ng kasamaan ay gumagawa na; ngunit siya na ngayon ay pumipigil ay mananatiling pumipigil, hanggang sa siya'y maalis sa daan. At kung magkagayon ay mahahayag ang Masama, na lilipulin ng Panginoon sa hininga ng kaniyang bibig, at wawasakin sa kaningningan ng kaniyang pagdating. 2 Tesalonica 2:3-8.

Ang Iglesia sa Pergamos ang "sanhi" at ang Thyatira ang "bunga." Madalas ilahad ng propetang si Daniel ang kasaysayan ng paganismo na umuurong upang bigyang-daan ang papalismo, at ang pagtalikod na nauna sa pagtatatag ng papasiya na tinukoy ni Pablo ay tinatalakay sa Daniel labing-isa.

Sapagkat darating laban sa kaniya ang mga sasakyang-dagat ng Kitim; kaya't siya'y masisiraan ng loob, at babalik, at magagalit laban sa banal na tipan; gayon ang kaniyang gagawin; siya'y magbabalik pang muli at makikipagkasundo sa mga tumatalikod sa banal na tipan. At ang mga hukbo ay titindig sa kaniyang panig, at kanilang lalapastanganin ang santuwaryo ng kalakasan, at aalisin nila ang palagiang handog, at ilalagay nila ang kasuklam-suklam na naninira. Daniel 11:30-31.

Ang iglesyang nakipagkompromiso na tumalikod bago pa nahayag sa kasaysayan ang kapangyarihang papal ay kinakatawan ni Daniel bilang "ang mga yaong" na tinalikuran ang "banal na tipan." Pagkatapos nilang talikuran ang banal na tipan, ang kapapahan, na kinakatawan ni Daniel bilang ang "kasuklamsuklam na nagdudulot ng pagkawasak," ay iniluklok sa luklukan ng daigdig. Tinutukoy ni Sister White ang huling anim na talata ng ika-labing-isang kabanata ng Daniel nang kanyang sabihin, ang "hula sa ikalabing-isa ng Daniel ay halos umabot na sa ganap na katuparan nito." Ang huling anim na talata ang pangwakas na katuparan ng ika-labing-isang kabanata ng Daniel, at itinuturo niya na ang kasaysayang kinakatawan ng mga huling talatang iyon ay tinipikal ng Daniel 11:30-36, na tumutukoy sa makasaysayang "sanhi at bunga" na kinakatawan ng Pergamos at Tiatira.

Wala na tayong panahong dapat sayangin. Ang mga maligalig na panahon ay nasa ating harapan. Ang sanlibutan ay pinupukaw ng diwa ng digmaan. Di maglalaon, magaganap ang mga tagpo ng kapighatian na binanggiti sa mga propesiya. Ang hula sa ikalabing-isang kabanata ng aklat ni Daniel ay halos sumapit na sa ganap na katuparan. Marami sa kasaysayang naganap sa katuparan ng hulang ito ay mauulit.

Sa ikatatlumpung talata ay binabanggiti ang isang kapangyarihan na 'mga talata 30 hanggang tatlumpu't anim na sinipi'.

"Ang mga tagpong kahalintulad ng mga inilarawan sa mga salitang ito ay magaganap." Manuscript Releases, bilang 13, 394.

Ang ugnayang sanhi at bunga ng Pergamo at Tiatira, gayundin ang ugnayang sanhi at bunga ng Efeso at Esmirna, ay mauulit sa "mga huling araw." Ang mga Protestante sa Estados Unidos ay makikipagkompromiso sa idolatriya, na kinakatawan ng Pergamo (ang pangunahing tanda ng idolatriya ay ang pagsamba sa araw), at kapag sila'y tumalikod ay naihahanda ang daan para sa tao ng kasalanan, upang muli siyang mahayag ayon sa propesiya. Habang nauulit ang pagtalikod at ang pagkakaluklok ng papasiya sa trono, sabay na ititindig ng Diyos ang isang iglesya na kinakatawan ng Efeso bilang huwaran upang dalhin sa sanlibutan ang mensahe ng Daniel at ng Apocalipsis, at ang pag-uusig na kinakatawan ng Esmirna ay mauulit.

Tatalakayin ko ang huling tatlong iglesya matapos nating isaalang-alang ang katotohanang unang apat na tatak ng Apocalipsis ay bumubuo ng isang panlabas na linya ng katotohanan na kahanay sa panloob na linya ng katotohanan na kinakatawan ng unang apat na iglesya. Gaya ng nauna nang nabanggit, ganito ang pahayag ni Uriah Smith:

“Habang inilalahad ng pitong iglesya ang panloob na kasaysayan ng iglesya, inilalantad naman ng pitong tatak ang mga dakilang pangyayari ng panlabas na kasaysayan ng iglesya.” Uriah Smith, *The Biblical Institute*, 253.

Ipinakita natin na ang unang apat na iglesya ay kumakatawan sa dalawang relasyong “sanhi at bunga” na inuulit sa “mga huling araw.” Batay sa mga tagapagpasimuno ng Adventismo, at higit na mahalaga, batay sa awtoridad ng Salita ng Diyos, ang apat na panloob na kasaysayang iyon ng iglesya ay nararapat magkaroon ng katumbas na panlabas na kasaysayan na kinakatawan ng unang apat na tatak. Ang una at ikalawang tatak ay sumasalamin sa gayunding mga katangian ng Efeso at Smirna, ngunit gumagamit ng puting kabayo upang katawanin ang gawain ng pagdadala ng Kristiyanismo sa sanlibutan. Ito ay kumakatawan sa panlabas na gawain ng iglesya, at ang ikalawang tatak ay kumakatawan sa malawakang pagdanak ng dugo sa Smirna na inilarawan sa pamamagitan ng isang pulang kabayo.

At nakita ko, nang buksan ng Kordero ang isa sa mga tatak; at narinig ko, na wari'y ugong ng kulog, ang isa sa apat na buhay na nilalang na nagsasabi, Halika at tingnan mo. At nakita ko, at narito, isang kabayong maputi; at ang nakasakay doon ay may pana; at siya'y binigyan ng isang korona; at lumabas siyang nagtatagumpay, at upang magtagumpay. At nang buksan niya ang ikalawang tatak, narinig ko ang ikalawang buhay na nilalang na nagsasabi, Halika at tingnan mo. At lumabas ang isa pang kabayo na mapula; at ipinagkaloob sa nakasakay doon ang kapangyarihang alisin ang kapayapaan sa lupa, upang sila'y magpatayan sa isa't isa; at siya'y binigyan ng isang malaking tabak. Apocalipsis 6:1-4.

Ang aklat ni Zechariah ay naglalaman ng ilang sipi na tuwirang kinikilala ang apat na kabayo na kinakatawan ng unang apat na tatak ng Pahayag. Sa isa sa mga siping iyon sa kabanata sampu, itinutukoy ni Zechariah na kapag ibinuhos ang huling ulan, ang "kawan ng Juda," na siyang "bahay" ng Diyos, ay gagawing "kaniyang mainam na kabayo sa pakikidigma."

Humiling kayo sa Panginoon ng ulan sa kapanahunan ng huling ulan; kaya't gagawa ang Panginoon ng maningning na mga ulap at magbibigay ng mga pagbuhos ng ulan sa bawat damo sa parang. Sapagkat ang mga diyos-diyosan ay nagsalita ng walang kabuluhan, at ang

mga manghuhula ay nakakita ng kasinungalingan at nagsaysay ng mga huwad na panaginip; nagbibigay-aliw sila nang walang kabuluhan: kaya't sila'y nagsiyaon gaya ng isang kawan; sila'y nabagabag, sapagkat walang pastol. Nag-alab ang aking poot laban sa mga pastol, at pinarusahan ko ang mga kambing; sapagkat dinalaw ng Panginoon ng mga hukbo ang kaniyang kawan, ang sambahayan ni Juda, at ginawa niya silang gaya ng kaniyang marilag na kabayo sa pagbabaka. Zacarias 10:1-3.

Paulit-ulit na itinuturo ni Ellen White na ang pagbubuhos ng Espiritu Santo sa Pentekostes ay isang tipo ng huling ulan na ngayo'y ibinubuhos. Ang gawaing isinagawa para sa sanlibutan sa Pentekostes ay kinakatawan ng iglesia sa Efeso, at ang iglesia sa Efeso ang nagdudulot ng pag-uusig na kinakatawan ng Esmirna, na inilalarawan ni Juan bilang ang “pulang kabayo” ng ikalawang tatak. Ang unang dalawang tatak ay tumutugma sa unang dalawang iglesia at inilalarawan nila ang “mga huling araw,” kung kailan ibinubuhos ang huling ulan.

Pinipili rin ng Espiritu ng Propesiya kapwa ang wakas ng ikatlong tatak at ang pasimula ng ikaapat na tatak, kaya't pinagdurugtong niya ang mga iyon (sanhi at bunga), at sa gayon ay inilalagay niya ang kasaysayang kinakatawan bilang umiiral sa kanyang kapanahunan at sa “mga huling araw.”

Ang gayunding diwa na inilalarawan sa Apocalipsis 6:6-8 ay nakikita ngayon. Ang kasaysayan ay mauulit. Ang naganap na ay muling magaganap. Manuscript Releases, tomo 9, 7.

Sa sariling kasaysayan ni Sister White (na isinulat noong 1898), ang diwa ng kompromiso na naghahanda ng daan upang ang Papado ay muling maipaluklok sa trono ay buhay na at ganap na umiiral, sapagkat ang pagtalikod ng Protestantismo na nagsimula sa pagtanggap sa mensahe ng unang anghel noong tagsibol ng 1844 ay nagsimula na (noong 1863) na manghimasok sa sungay ng Protestanteng Adventismo.

Ang kompromiso ng Pergamos ay inilalarawan bilang isang “pares” ng timbangan sa ikatlong selyo. Ang dalawang timbangan sa pagsukat ay kumakatawan sa mandarayang pagtitimbang. Ang ikatlong selyo ay humahantong sa ikaapat na selyo, na inilalarawan ng isang “maputlang kabayo” ng “kamatayan,” at sa gayon ay kumakatawan sa pagpaslang sa milyon-milyon na ginawa ng kapapahan noong Madilim na Panahon. “Impiyerno” ang sumusunod sa maputlang kabayo ng kapapahan. Ang kasaysayan ng ikatlo at ikaapat na selyo ay kahambing ng kasaysayan ng mga iglesya ng Pergamos at Thyatira. Ang kompromiso ni Constantine ay isang progresibong gawain; kaya't ang espiritu ng kompromiso ay aktibo na sa personal na kasaysayan ni Sister White, gaya noong panahon ni Pablo nang sinabi niya na “gumagawa na ang hiwaga ng kasamaan.” Ang pagtalikod na nauuna sa pagkakaluklok ng kapapahan ay laging isang progresibong kasaysayan, at na “ang kasaysayan ay uulitin. Ang nangyari na ay muling mangyayari.”

At narinig ko ang isang tinig sa gitna ng apat na nilalang na may buhay na nagsasabi, Isang takal ng trigo sa isang salapi, at tatlong takal ng sebada sa isang salapi; at pakaingatan mong huwag mapinsala ang langis at ang alak. At nang buksan niya ang ikaapat na tatak, narinig ko ang tinig ng ikaapat na nilalang na may buhay na nagsasabi, Halika at tingnan mo. At tumingin ako, at narito, isang kabayong maputla: at ang pangalan ng nakasakay dito ay Kamatayan, at ang Impiyerno ay sumunod sa kaniya. At ipinagkaloob sa kanila ang kapamahalaan sa ikaapat

na bahagi ng lupa, upang pumatay sa pamamagitan ng tabak, at ng gutom, at ng kamatayan, at ng mga hayop sa lupa. Apocalipsis 6:6-8.

Tinukoy ni James White ang isa pang propetikong anomalya sa pitong iglesia at sa pitong tatak. Itinuturo niya ang isang sinadyang kaibhan sa pagitan ng unang apat na iglesia at ng huling tatlong iglesia; at muli, ang gayunding kaganapan sa unang apat na tatak at sa huling tatlong tatak.

Natunton na natin ngayon ang mga iglesia, ang mga tatak, at ang mga hayop, o mga buháy na nilalang, hanggang sa antas na sila'y maihahambing bilang sumasaklaw sa iisang mga yugto ng panahon. Pitó ang bilang ng mga tatak, apat lamang ang mga hayop. At nararapat ding mapuna rito, na sa pagbubukas ng una, ikalawa, ikatlo, at ikaapat na tatak ay naririnig ang una, ikalawa, ikatlo, at ikaapat na hayop na nagsasabi, “Halika at tingnan mo;” ngunit kapag binuksan ang ikalima, ikaanim, at ikapitong tatak, wala nang gayong tinig na naririnig. Hindi rin nagtutugma ang huling tatlong iglesia at ang huling tatlong tatak, bilang sumasaklaw sa gayunding mga yugto ng panahon, gaya ng pagtutugma ng unang apat na iglesia at ng unang apat na tatak. Subalit, gaya ng aming ipinakita, ang mga iglesia, mga tatak, at mga hayop ay nagkakatugma, bilang sumasaklaw sa iisang mga yugto ng panahon sa loob ng halos 1800 taon, hanggang sa mahigit kalahating siglo na lamang ang agwat sa kasalukuyang panahon. James White, Review and Herald, Pebrero 12, 1857.

Hindi isinama ni James White ang katotohanang ang gayon ding padron ay umiiral sa mga trumpeta, subalit umiiral nga ito. Ang unang apat na trumpeta ay mga trumpeta, ngunit ang huling tatlong trumpeta ay ang tatlong “sa aba.” Ang unang apat na trumpeta ay kumakatawan sa paghatol ng Diyos laban sa paganong Roma dahil sa batas sa Linggo ni Constantino noong taong 321, at ang tatlong “sa aba” ng mga trumpeta ay kumakatawan sa Islam. Ang unang dalawang “sa aba” ng mga trumpeta ay mga paghatol laban sa Roma Papal dahil sa batas sa Linggo na ipinatupad nito noong 538, at ang ikatlong “sa aba” ng mga trumpeta ay para sa krisis ng batas sa Linggo na darating sa lubhang nalalapit na hinaharap.

Ginagamit ni Joseph Bates ang pagkaunawa ng mga pasimuno na ang huling tatlong iglesia ay iisang sagisag upang ilarawan ang tatlong kasabay na iglesia sa kapanahunang Millerita. Ang lahat ng pagbibigay-diin sa nasabing sipi ay inilagay ni Bates.

'Sa buong lupain, wika ng Panginoon; DALAWANG BAHAGI roon ay mapuputol at mamamatay; ngunit ang IKATLONG BAHAGI ay maiiwan doon. Sinasabi ng Diyos na dadalhin niya ang IKATLONG BAHAGI sa pamamagitan ng apoy, at dadalisayin sila. Tatawag sila sa kaniya, at diringgin niya sila. Sasabihin niya, 'SILA'Y AKING BAYAN'; at sasabihin nila, 'ANG PANGINOON AY AKING DIYOS.' Unang bahagi, SARDIS, ang iglesia sa pangalan lamang o Babilonia. Ikalawang bahagi, Laodicea, ang Adbentista sa pangalan lamang. Ikatlong bahagi, Philadelphia, ang kaisa-isang tunay na iglesia ng Diyos sa lupa, sapagkat sila'y ililipat sa lungsod ng Diyos. Apocalipsis 3:12; Hebreo 12:22-24. Sa pangalan ni Jesus, muli ko kayong mahigpit na hinihimok na tumakas mula sa mga Laodiceano, gaya ng pagtakas mula sa Sodoma at Gomorra. Ang kanilang mga katuruan ay huwad at mapanlinlang; at humahantong sa lubos na pagkapahamak. Kamatayan! KAMATAYAN!!* walang hanggang KAMATAYAN!!! ay nasa kanilang landas. Alalahanin ninyo ang asawa ni Lot.' Joseph Bates,

Review and Herald, tomo 1, Nobyembre 1850.

Sa kasaysayang Millerite, ang Sardis ang iglesya na may pangalang nag-aangking buhay, subalit patay ito.

At sa anghel ng iglesya sa Sardis ay isulat: Ito ang sinasabi niya na nagtataglay ng pitong Espiritu ng Diyos at ng pitong bituin: Nalalaman ko ang iyong mga gawa, na may pangalan kang ikaw ay nabubuhay, at ikaw ay patay. Apocalipsis 3:1.

Laging may pangalan ang bayan ng Diyos. Ang pangalan sa kasaysayan mula Efeso hanggang Pergamo ay Kristiyano. Ang pangalan noong pamumunong papal ay ang iglesya sa ilang. Ang pangalang ginamit mula nang ipakilala ang tala sa umaga, si John Wycliffe, ay Protestante. Sa panahon ng wakas noong 1798, nasimulan na ng mga Protestante ang kanilang pagbabalik sa komunyong ng Roma. Ang lahat na kinakailangan noon ay isang pagsubok na magpapahayag na, sa kabila ng kanilang ipinahahayag na pangalan, hindi na sila ang hinirang na iglesya. Noong tagsibol ng 1844, naabot nila ang pagsubok na magpapahayag na hindi na sila ang iglesya na nagdadala ng pangalang tipan ni Kristo. Ang salaysay tungkol kay Elias ay nagbibigay ng napakadetaryadong ikalawang saksi sa katotohanang ito. Nang ipamalas nila ang kanilang tunay na pagkatao, naging mahirap sa pasimula para sa mga Millerite na matukoy na ipinamalas ng mga Protestante na sila'y naging mga anak na babae ng Babilonya. Ngunit sa kalaunan ay ginawa nga iyon ng mga Millerite, at sinimulan nilang tawagin ang mga kaluluwa na lumabas mula sa mga bumagsak na iglesiang iyon bilang pagtupad sa mensahe ng ikalawang anghel. Pagkatapos ay nagkaroon ng isang proseso ng pagsubok na magpapamalas sa mga Millerite ng kanilang sariling mga katangian. Sila ba ay mga taga-Filadelfia o mga taga-Laodicea?

Sumunod ang mga Filadelfiano kay Cristo patungo sa Kabanal-banalang Dako, at yaong mga Milerita na tumangging gawin ito ay naghayag ng likas ng mga Laodiceano. Kaya, nasusumpungan natin ang lohika sa pagpapakilalang ginawa ni Bates na ang tatlong iglesya ay magkakasabay na umiiral sa iisang kasaysayan. Ang kasaysayang iyon ay natupad sa loob ng propetikong balangkas ng talinghaga ng sampung dalaga, na, ayon sa ipinapaalam sa atin ng inspirasyon, ay natupad na at matutupad pa hanggang sa huling titik.

Ang talinghaga ng sampung dalaga sa Mateo 25 ay naglalarawan din ng karanasan ng sambayanang Adventista. *The Great Controversy*, 393.

“Madalas na itinuturo sa akin ang talinghaga ng sampung dalaga, na lima sa kanila ay matatalino, at lima ay mga mangmang. Ang talinghagang ito ay natupad na at matutupad pa sa bawat titik, sapagkat mayroon itong natatanging paglalapat sa panahong ito; at, gaya ng mensahe ng ikatlong anghel, ay natupad na at patuloy na magiging kasalukuyang katotohanan hanggang sa katapusan ng panahon.” *Review and Herald*, Agosto 19, 1890.

Sa huling tatlong iglesya, ang mga nasa labas ng kilusang Millerita ay kinakatawan bilang Sardis, at ang mga nasa loob ng kilusan ay kinakatawan bilang alinman sa Filadelfia o Laodicea. Ang tatlong iglesyang iyon ay itinukoy sa Pahayag kabanata 3, at ang unang apat na iglesya ay nasa kabanata 2. Kaya, kapag tumutukoy si Sister White sa kasaysayan ng kabanata 3 ng Pahayag, itinutukoy niya ang mismong mga iglesyang katatapos lamang tukuyin ni Joseph Bates.

“O, anong paglalarawan! Napakarami ang nasa kakila-kilabot na kalagayang ito. Taos-puso kong pinakikiusapan ang bawat ministro na masigasig na pag-aralan ang ikatlong kabanata ng Apocalipsis, sapagkat dito inilalarawan ang kalagayan ng mga bagay na umiiral sa mga huling araw. Masusing pag-aralan ninyo ang bawat talata sa kabanatang ito, sapagkat sa pamamagitan ng mga salitang ito ay si Jesus ang nagsasalita sa inyo.” Manuscript Releases, tomo 18, 193.

Ang tatlong iglesiang magkakasabay na umiral sa kasaysayan ng mga Millerita ay muling lumilitaw sa wakas ng Adventismo. Kinilala ni Joseph Bates ang mga dinamika ng panahon ng mga Millerita at itinuring niyang ang Sardis ay ang mga anak na babae ng Babilonia; ang mga ito ang pinatutungkulan ng ikalawang mensahe ng anghel. Tinutugunan niya ang tunggalian sa pagitan ng munting kawan na sumunod kay Cristo patungo sa Kabanal-banalang Dako noong ika-22 ng Oktubre, 1844, at ng mga tumangging umalis mula sa Banal na Dako. Sinisikap niyang tawagin ang mga Laodiceano na lumabas mula sa kadilimang kanilang tinanggap, at kahit bahagi man ng kanilang Laodiceang pagkabalag ay bunga ng katotohanang si William Miller ay humawak ng nangungunang posisyon sa kilusang Laodiceano. Ito ang gayunding tunggalian na itinukoy sa mensahe sa Filadelfia.

Narito, yaong mula sa sinagoga ni Satanas, na nagsasabing sila’y mga Hudyo, at hindi naman, kundi nagsisinungaling; narito, gagawin kong pumarito sila at sumamba sa harap ng iyong mga paa, at maalaman nila na inibig kita. Apocalipsis 3:9.

Ang isang krisis panrelihiyon ay laging nagbubunga ng dalawang uri ng mga mananamba, gaya ng nangyari sa Dakilang Pagkabigo. Ang balabal ng Protestantismo ay katatanggal pa lamang kay Sardis, sapagkat sila’y bumalik sa Roma at opisyal na naging anak na babae ng Roma. Pagkaraan, ang balabal ay tinaglay ng Adbentismong Milerita, ngunit di maglalaon, isang pagsubok ang magbubunga ng dalawang uri ng nag-aangking sila ang munting kawan. Isang tunay na kawan at isang huwad na kawan. Si Bates ay kumakatawan sa munting kawan na sumunod kay Cristo sa Kabanal-banalang Dako. Ang pakikibaka niya ay laban sa mga taga-Laodicea na nag-aangking sila ang munting kawan. Bilang isang taga-Filadelfia, ang pakikibaka ni Bates ay laban sa sinagoga ni Satanas, isang pangkat na nag-aangking bayan ng Diyos, subalit nagsisinungaling at hindi mga Judio.

Kapag ang talinhaga ay matutupad sa huling pagkakataon sa katapusan ng Adventismo, magkakaroon ng isang hinirang na bayang tipan na nilampasan sa panahon ng wakas noong 1989, gaya ng nilampasan ang pamunuan ng mga Hudyo sa kapanganakan ni Cristo, na kumakatawan sa panahon ng wakas sa kasaysayang propetikong iyon. Nang umabot ang kasaysayan ni Cristo sa matagumpay na pagpasok sa Jerusalem, ang kasaysayan ng Midnight Cry sa kapanahunan ng mga Millerita ay naipakita bilang tipo. Paulit-ulit na iniugnay ng Inspirasyon ang palatandaan ng krus sa Dakilang Pagkabigo ng 1844. Si Judas ay kumakatawan sa mga taga-Laodicea sa kasaysayan ni Cristo, at ang mga apostol ay ang mga taga-Filadelfia. Sa loob ng tatlo’t kalahating taon pagkaraan ng krus, ang mga taga-Filadelfia, na kinakatawan ni Bates, ay nagtangkang tawagin ang mga taga-Laodicea na lumabas mula sa isang bumagsak na iglesia na kinakatawan ng alagad na si Judas Iscariote.

Noong 1989, ang dating hinirang na bayan ng tipan ay tinanggihan ang liwanag na nabuksan at sila'y nilampasan. Nang dumating ang unang pagkadismaya noong Hulyo 18, 2020, nagsimula ang proseso ng pagsubok sa mga dating wari'y kabilang sa iisang kilusan. Gayon pa man, ang isang uri ay mga Laodiceano at ang kabilang uri ay mga Filadelfiano. Kung paanong si Judas ay nakipagtipan nang makaitlo sa Sanedrin upang ipagkanulo si Cristo bago ang krus, gayon din ang mga Laodiceano sa kasaysayan pagkatapos ng Setyembre 11, 2001 ay mabibigong samantalahin ang tatlong pagkakataon upang magsisi. Sa nalalapit na batas ng Linggo ay mahahayag, kasingtiyak ng pagkakabigti ni Judas sa isang punongkahoy, na ang mga Laodiceano ay hiwalay sa mga Filadelfiano. Sa pag-aani inihihwalay ang mga damo sa trigo. Mabilis na nating nilalapatan ang pag-aani na iyon.

Ang mga katotohanang ito ay makikilala lamang kung tayo ay handang maunawaan na ang tanging metodolohiyang biblikal na makapaglalantad at makapagtatag ng 'katotohanan' ay ang 'historisismo'. Ang tunay na metodolohiya ay hindi preterismo, futurismo, dispensasyonalismo, woke-ismo, kahusayan sa gramatika o sa kasaysayan, o anumang baryasyon ng maraming satanikong palsipikasyon. May isang kilalang parirala na iniuugnay sa isang pilosopo ng ikalabimpitong siglo na nagngangalang Jean-Jacques Rousseau na naipanahayag sa maraming paraan, ngunit ang diwa ng kaisipan ay ito: "Ang kamalian ay maraming ugat, ngunit ang katotohanan ay iisa lamang." Ang 'Katotohanan' ay ang Alfa at Omega na tulad ng isang ugat na mula sa tuyong lupa.

Gayon din naman ang Biblia, ang kamalig ng mga kayamanan ng Kanyang biyaya. Ang kaluwalhatian ng mga katotohanan nito, na kasingtaas ng langit at sumasaklaw sa kawalang-hanggan, ay hindi nababatid. Sa malaking karamihan ng sangkatauhan, si Cristo mismo ay "tulad ng ugat mula sa tuyong lupa," at nakikita nila sa Kanya ang "walang kagandahan upang Siya'y naisin nila." Isaiah 53:2. Nang si Jesus, ang paghahayag ng Diyos sa katauhan, ay nasa piling ng mga tao, sinabi sa Kanya ng mga eskriba at mga Fariseo, "Ikaw ay isang Samaritano, at may demonyo ka." John 8:48. Kahit ang Kanyang mga alagad ay lubhang nabulag ng pagkamakasarili ng kanilang mga puso, anupa't naging makupad silang umunawa sa Kanya na naparito upang ihayag sa kanila ang pag-ibig ng Ama. Ito ang dahilan kung bakit si Jesus ay naglakad sa pag-iisa sa kalagitnaan ng mga tao. Sa langit lamang Siya lubos na nauunawaan. Kaisipan mula sa Bundok ng Pagpapala, 25.

Ang mga katotohanang kasalukuyan nating ibinabahagi ay dapat kilalanin sa kontekstong ang paglago ng katotohanan ay paunlad sa buong kasaysayan, at higit sa lahat, ang ating pag-unawa sa katotohanan ay dapat ilagay sa konteksto ng Alpha at Omega, ang konteksto ng pagtutumbas ni Jesus ng wakas ng isang bagay sa pasimula nito.

Ang ikaapat na iglesia ay ang Thyatira, at kinakatawan nito ang panahong ang kapapahan ay namuno bilang ikalimang kaharian ayon sa hula ng Biblia, na siya ring panahong ang iglesia sa ilang ay nasa pagkabihag. Ang pagkabihag ng espirituwal na Israel sa kamay ng espirituwal na Babilonia sa loob ng isang libo't dalawang daan at animnapung taon ay inilarawan sa tipo ng pagkabihag ng literal na Israel sa literal na Babilonia sa loob ng pitumpung taon.

“Sa kasalukuyan, ang iglesia ng Diyos ay malaya upang isulong hanggang sa ganap na katuparan ang banal na panukala para sa kaligtasan ng isang naligaw na lahi. Sa loob ng maraming siglo, tiniis ng bayan ng Diyos ang pagsikil sa kanilang mga kalayaan. Ipinagbawal ang pangangaral ng ebanghelyo sa kadalisayan nito, at ang pinakamatitinding parusa ay ipinataw sa mga naglakas-loob na sumuway sa mga utos ng tao. Bilang bunga, ang dakilang moral na ubasan ng Panginoon ay halos ganap na walang manggagawa. Ang mga tao ay pinagkaitan ng liwanag ng salita ng Diyos. Ang kadiliman ng kamalian at pamahiin ay nagbanta na pawiin ang kaalaman tungkol sa tunay na relihiyon. Ang iglesia ng Diyos sa lupa ay tunay na nasa pagkabihag sa mahabang panahong ito ng walang humpay na pag-uusig, gaya ng mga anak ni Israel na dinalang-bihag sa Babilonya sa panahon ng pagkakatapon.” Prophets and Kings, 714.

Ang pitumpung taon ng pagkabihag sa Babilonia ay kinakatawan ng iglesia sa Tiatira. Ang iglesia sa Tiatira ang epekto na nilikha ng sanhi, na kinakatawan ng Pergamo. Ang Pergamo ay sinasagisag ni Constantino, ang emperador na pinaghalo ang idolatriya at ang Kristiyanismo. Ang sagisag ng kanyang idolatriya ay ang pagsamba sa araw. Ang dahilan ayon sa Kasulatan kung bakit ang sinaunang Israel ay dinala sa pagkabihag para sa pitumpung taon na kinakatawan ng Tiatira ay sapagkat ang kanilang mga hari ay nakipag-ugnayan at nakipag-alyansa sa mga bansang sumasamba sa diyus-diyusan sa kanilang paligid, isang tuwirang paghihimagsik laban sa Salita ng Diyos. Muling-muli nang binalaan ng Diyos ang Israel na huwag makihalubilo sa mga bansang pagano sa kanilang paligid. Ang Sampung Utos, yaong mismong ipinagkatiwala sa sinaunang Israel upang kanilang ingatan, ay tahasang nagbabawal ng pagsamba sa mga diyus-diyusan. Nang dumaan ang Panginoon sa harap ni Moises sa yungib ng Horeb at ihayag ang Kanyang likas, dalawang ulit Niyang isinama ang mismong babalang ating tinutukoy.

At sinabi niya, Narito, gumagawa ako ng isang tipan: sa harap ng buong iyong bayan ay gagawa ako ng mga kababalaghan, na gaya ng mga hindi pa nagawa sa buong lupa, ni sa alinmang bansa; at makikita ng buong bayang nasa piling mo ang gawa ng Panginoon; sapagkat kakila-kilabot ang bagay na aking gagawin kasama mo. Sundin mo ang iniuutos ko sa iyo sa araw na ito: narito, itataboy ko sa harap mo ang Amorreo, at ang Cananeo, at ang Heteo, at ang Perezeo, at ang Heveo, at ang Jebuseo. Mag-ingat ka sa iyong sarili, baka makipagtipan ka sa mga nananahan sa lupaing iyong paroroonan, baka ito’y maging isang silo sa gitna mo; kundi inyong gigibain ang kanilang mga dambana, babasagin ang kanilang mga larawang inanyuan, at puputulin ang kanilang mga sagradong kahuyan. Sapagkat huwag kang sasamba sa ibang diyos; sapagkat ang Panginoon, na ang pangalan ay Mapanibughuin, ay isang Diyos na mapanibughuin; baka makipagtipan ka sa mga nananahan sa lupa, at sila’y magpatutot sa kanilang mga diyos, at maghandog sa kanilang mga diyos, at may tumawag sa iyo, at ikaw ay kumain ng kanyang handog; at kumuha ka ng kanilang mga anak na babae para sa iyong mga anak na lalaki, at ang kanilang mga anak na babae ay magpatutot sa kanilang mga diyos, at gagawin nilang magpatutot ang iyong mga anak na lalaki sa kanilang mga diyos. Exodo 34:10-16.

Makadalawang ulit na binalaan ng Diyos ang sinaunang Israel sa mismong siping ito, at marami pang ibang biblikal na patotoo tungkol sa utos sa sinaunang Israel na huwag silang makipagtipan

sa mga bansang sumasamba sa diyus-diyosan na nakapaligid sa kanila. Ang mga kompromisong iyon ay nagsimula sa pagtakwil ng sinaunang Israel sa Diyos at sa Kaniyang teokrasya. Nang ninais nila ang isang hari, ipinahintulot ng Diyos na magkaroon sila ng hari, at mula noon, ang karamihan sa lahat ng mga hari, at lalong tiyak ang bawat hari ng hilagang sampung lipi, ay binale-wala ang mismong utos na iyon. Ang simulain na nag-aatas na ang Israel ay hiwalay at natatangi mula sa mga bansang sumasamba sa diyus-diyosan sa paligid nila ay itinakwil, at ito ay inilalarawan ng kompromisong na siyang kalaunan ay sinagisagan ni Constantino. Ang Pergamos at si Constantino ay kumakatawan sa rebelyon ng mga hari ng Israel na nagpasok ng idolatriya sa iglesia ng Diyos. Ang pagtalikod na nagsimula kay Haring Saul ay sumagisag sa pagtalikod ng iglesiang Kristiyano na humantong sa pagkabihag sa espirituwal na Babilonya. Ang banal na kasaysayan na nagsimula kay Haring Saul hanggang sa pagkabihag sa Babilonya ay sinasagisag ng iglesia ng Pergamos. Ang sumunod na pitumpung taong pagkabihag ay ang iglesia ng Thyatira.

Ang Efeso ay kumakatawan sa iglesia na humahayo upang sakupin ang Lupang Pangako. Ang Efeso ay kumakatawan sa panahon ni Moises at sa pagpapalaya ng Israel mula sa pagkaalipin sa Egipto.

Naipon at pinagbuklod ng Biblia ang mga kayamanan nito para sa huling salinlahing ito. Ang lahat ng dakilang pangyayari at mga mapitagang gawa sa kasaysayan ng Lumang Tipan ay nauulit na noon pa, at patuloy na nauulit, sa iglesia sa mga huling araw na ito. Selected Messages, aklat 3, 338, 339.

Ang kasaysayang kinakatawan ng pagpapalaya mula sa Ehipto ay nauulit sa mga huling araw. Kaya, ito'y nauulit din sa kasaysayang Milerita. Dahil dito, paulit-ulit na tinutukoy ni Kapatid na White ang kasaysayang iyon upang ilarawan ang kasaysayang Milerita. Iniuugnay niya ang Dakilang Pagkakadismaya ng 1844 sa pagkadismaya ng mga Hebreo nang sila'y nakatayo sa harap ng Dagat na Pula, samantalang ang hukbo ni Paraon ay lumalapit sa kanila mula sa likuran. Iniuugnay rin niya ang kasaysayan ng pagpapalaya mula sa Ehipto sa panahon ni Cristo; kaya't ang pagkadismaya ng mga alagad sa krus ay inilalarawan sa pamamagitan ng tipo ng pagkadismaya sa Dagat na Pula, na siya ring naging tipo ng Dakilang Pagkakadismaya ng 1844. Ang pagkadismaya sa krus ay kumakatawan sa simula ng iglesia sa Efeso. Ang panahon ni Moises sa pasimula ng sinaunang Israel ay kinakatawan ng iglesia sa Efeso, na siya ring naging tipo ng pasimula ng makabagong Israel sa panahon ni Cristo. Ang dalawang kasaysayang ito ay kapwa kinakatawan ng iglesia sa Efeso. Ang mga katotohanang tinutukoy natin dito ay madalas nang naipahayag sa publiko sa paglipas ng mga taon ng Future for America, kaya't nagbibigay lamang ako ng isang pangkalahatang-ideya.

Sa kasaysayan ni Cristo, natatagpuan natin ang pasimula ng bayan ng bagong tipan, na ibinabangon samantalang ang hinirang na bayan ng naunang tipan ay pinalalagpasan. Ang kasaysayan ni Cristo ang wakas ng sinaunang Israel; at sa kasaysayan ng pagliligtas mula sa Ehipto sa pasimula ng sinaunang Israel ay may isang hinirang na bayan ng naunang tipan na pinalagpasan para sa isang bayan ng bagong tipan.

Sa kasaysayan ni Kristo, ang dating bayang hinirang ay sumapit sa pangwakas nitong hantungan noong taóng 70 sa pagkawasak ng Jerusalem. Sa pasimula, noong panahon ni Moises, ang dating bayang hinirang ay nangamatay sa ilang sa loob ng apatnapung-taóng panahon, at sina Josue at Caleb ang naging mga kinatawan ng bagong bayang hinirang na nakatakdang magdala ng mensahe patungo sa Lupang Pangako, gaya ng ginawa ng mga apostol sa kapanahunan ng iglesia sa Efeso na dinala ang ebanghelyo sa sanlibutan.

Ang pasimula at wakas ng sinaunang Israel, at gayon din ang pasimula ng makabagong-panahong Israel, ay pawang tumutukoy sa isang paglipat mula sa dating hinirang na bayan tungo sa bagong hinirang na bayan. Sa patotoo ng dalawa o tatlo ay napagtitibay ang isang bagay; at ang bawat isa sa tatlong hanay ng mga saksi ay tumutukoy sa pakikipaghiwalay sa naunang hinirang na bayan, at ang mga saksing ito ay nagtataglay ng lagda ng Alpha at Omega, ang Siyang tumutukoy sa wakas mula sa pasimula. Magkakaroon ng isang dating hinirang na bayan na lalaktawan kapag ang Diyos ay makikipagtipan kasama ang isang daan at apatnapu't apat na libo. Ang Diyos ay hindi may-akda ng kaguluhan; hindi Siya nagbabago at ang Kaniyang salita ay hindi kailanman nabibigo.

Ang pagliligtas mula sa Egipto at ang mga pagtatagumpay na ginawa ng Diyos sa pamamagitan ni Josue ay kinakatawan ng Iglesia ng Efeso, ngunit ang Iglesia ng Efeso ay nakatakdang mawalan ng unang pag-ibig. Nang inilagak si Josue sa kapahingahan, sumibol ang ibang salinlahi, na siyang tanda ng panahong kinakatawan ng Iglesia ng Esmirna. Ang kamangha-manghang gawa ni Josue sa paglilinis ng Lupang Pangako ay hindi kailanman lubos na natupad, sapagkat nasiyahan ang bayan sa kanilang sarili at tinalikuran ang gawaing ipinagkatiwala kay Josue. Nawalan sila ng unang pag-ibig. Nagpatuloy ang panahong iyon hanggang sa itakwil ng Israel ang Diyos at pinahiran ni Samuel ng langis si Haring Saul, at sa gayo'y nagsimula ang Iglesia ng Pergamo.

Dumating ang mensahe sa Smirna, isang iglesia sa Asya Menor, at gayundin sa iglesyang Kristiyano sa kabuuan, noong ikalawang at ikatlong siglo. Iyon ay panahon na ang paganismo ay gumagawa ng huling pagtindig para sa pangingibabaw sa sanlibutan. Ang Kristiyanismo ay lumaganap nang may kahanga-hangang bilis, hanggang sa makilala ito sa buong sanlibutan. May mga yumakap sa pananampalataya ni Kristo dahil sa pagbabagong-loob ng puso; ang iba naman, dahil sa lakas ng mga pangangatwirang iniharap; at ang iba pa, sapagkat nakita nilang humihina ang adhikain ng paganismo, at ang pagsasaalang-alang sa kapakinabangan ay nagdala sa kanila sa panig na nangakong magtatagumpay. Ang mga kalagayang ito ay nagpahina sa espirituwalidad ng iglesia. Ang Espiritu ng Propesiya, na siyang nagtatangi sa apostolikong iglesia, ay unti-unting nawala. Ito ay isang kaloob na nagdadala sa iglesyang pinagkatiwalaan nito sa pagkakaisa ng pananampalataya. Nang wala nang mga tunay na propeta, mabilis na lumaganap ang mga maling aral; ang pilosopiya ng mga Griyego ay humantong sa maling pagpapakahulugan sa Kasulatan, at ang pagkamatuwid-sa-sarili ng sinaunang mga Fariseo, na madalas hatulan ni Kristo, ay muling lumitaw sa kalagitnaan ng iglesia. Nalagay ang pundasyon noong dalawang siglo bago ang paghahari ni Constantino para sa mga kasamaan na ganap na nahayag sa dalawang siglong sumunod. Sa panahong ito, naging laganap ang martiryo sa maraming bahagi ng Imperyong Romano. Maaaring kataka-taka ito, gayunma'y totoo. Ito ang naging bunga ng ugnayang umiiral sa pagitan ng mga Kristiyano at mga pagano.

Sa Mundong Romano, iginagalang ang relihiyon ng lahat ng mga bansa, ngunit ang mga Kristiyano ay hindi isang bansa; sila'y isang sekta lamang ng isang kinapupuotang lahi. Kaya, nang sila'y nagpumilit na tuligsain ang relihiyon ng lahat ng antas ng lipunan, nang sila'y magdaos ng mga lihim na pagpupulong, at lubos na humiwalay sa mga kaugalian at gawi ng kanilang mga pinakamalalapit na kamag-anak at pinakamatatalik na kaibigan, sila'y naging tampulan ng hinala, at madalas ay ng pag-uusig, ng mga awtoridad na pagano. Madalas, nagdulot sila sa kanilang sarili ng pag-uusig, bagaman walang anumang diwa ng pagsalungat sa mga isipan ng mga pinuno. Bilang paglalarawan ng diwang ito, ibinibigay ng kasaysayan ang mga detalye ng pagsasakatuparan ng hatol na kamatayan kay Cyprian, obispo ng Carthage. Nang basahin ang kaniyang hatol, sumiklab ang isang pangkalahatang sigaw mula sa nakikinig na pulutong ng mga Kristiyano, na nagsabing “Mamamatay kami kasama niya.”

Ang diwang taglay ng maraming nagpapakilalang Kristiyano sa pagtanggap sa kamatayan, at maging sa di-kinakailangang pagpapukaw ng pagkapoot ng pamahalaan, ay malamang na may malaking kinalaman sa pagpapalabas, noong 303 A.D., ng ediktong pag-uusig ni Emperador Diocletian at ng kaniyang katuwang na si Galerius. Ang edikto ay pangkalahatan sa diwa nito, at ipinatupad sa loob ng sampung taon nang may iba't ibang antas ng kahigpitan. Steven Haskell, *The Story of the Seer of Patmos*, 50. 51.

Bagaman ang Smyrna ay isa sa dalawang iglesia na hindi tumanggap ng pagsaway mula sa Panginoon, nagpapatotoo ang kasaysayan na sa mga pinaslang bilang mga martir sa panahong iyon ay may ilan na ang mga motibasyon ay nakabatay sa makatao at hindi sa maka-Diyos na mga udyok. Nagsisimula ang aklat ng Mga Hukom sa pagtukoy sa kamatayan ni Josue, at may isang talata na inuulit nang makalawa sa aklat na siyang naglalarawan sa kasaysayan ng mga hukom. Ang ikalawang pagbanggit sa talatang iyon ay nasa huling talata ng aklat. Ang unang talata ng aklat ay tumutukoy sa katapusan ni Josue, at ang huling talata ay naglalogom ng kasaysayan.

Pagkatapos ng pagkamatay ni Josue ay nangyari na ang mga anak ni Israel ay nagtanong sa Panginoon, na nagsasabi, Sino ang unang aahon para sa amin laban sa mga Cananeo, upang lumaban sa kanila?... Nang mga araw na yaon ay walang hari sa Israel, subalit ginawa ng bawat tao ang matuwid sa kaniyang sariling paningin... Nang mga araw na yaon ay walang hari sa Israel: ginawa ng bawat tao ang matuwid sa kaniyang sariling paningin. Mga Hukom 1:1; 17:16; 21:25.

Gaya sa kasaysayan ng Esmirna, ang “sarili” ang pangunahing tema mula sa simula hanggang sa wakas. Sapagkat wala silang hari, ipinasya nilang gawin ang anumang naisin nila. Ang kawalan ng patnubay ang tinukoy ni Haskell sa kasaysayan ng Esmirna, na kinatawan ng kawalan ng aktibong Espiritu ng Propesiya. Sa kapwa kasaysayan, ang kawalan ng patnubay ay nagbukas ng pintuan upang ang mga pagpapasya ay gawin batay sa sariling mga udyok ng isang tao. Ang Efeso ay kumakatawan sa paglaya mula sa Ehipto. Ang kasaysayang nakatala sa Aklat ng mga Hukom ay kinakatawan ng iglesia ng Esmirna. Ang panahon mula kay Haring Saul hanggang sa pagkabihag sa Babilonya ay kinakatawan ng iglesia ng Pergamo, at ang pagkabihag sa Babilonya ay kinakatawan ng iglesia ng Tiatira.

Kaayon ng penomenong kinilala ng mga tagapanguna, may isang paghahating apat at tatlo sa mga iglesia, mga selyo, at mga trumpeta, at ang unang apat na iglesia sa kasaysayan ng sinaunang Israel ay nagsisimula sa pagkaalipin sa Ehipto at nagwawakas sa pagkatapon sa Babilonia, sapagkat ang Alpha at Omega ay laging iniuugnay ang wakas sa pasimula. Ang unang apat na iglesia sa kasaysayan ng makabagong Israel ay nagsisimula sa pagpapasakop ng mga Hudyo sa kapamahalaang Romano at nagwawakas ang apat na iglesia sa pagpapasakop ng mga espirituwal na Hudyo sa espirituwal na Roma sa loob ng isang libo't dalawang daan at animnapu't taon.

Ang sumunod sa Thyatira ay ang Sardis, na nagsimula nang sila'y lumabas mula sa pagkabiha sa Babilonya na inilalarawan ng Thyatira. Ang Sardis ang iglesya na may pangalang nabubuhay, ngunit hindi ito nabubuhay. Ang kanilang pag-aangkin ng buhay ay isang kasinungalingan. Nakawiwiling pansinin, sa lahat ng pitong iglesya, ang salitang Sardis lamang ang walang kahulugan. May mga kahulugang iniuugnay sa Sardis batay sa konteksto ng kasaysayan at mga talata, ngunit walang etimolohikal na kahulugan ang pangalang ito. Mayroon itong pangalan, ngunit wala.

“Ngunit ang ikalawang templo ay hindi nakapantay sa una sa karilagan; at hindi rin ito pinabanal ng mga nakikitang palatandaan ng presensiya ng Diyos na kaakibat ng unang templo. Walang anumang pagpapakita ng kapangyarihang higit sa karaniwan bilang tanda ng pagkatalaga nito. Walang alapaap ng kaluwalhatian na nakitang pumuno sa bagong itinayong santuwaryo. Walang apoy mula sa langit na bumaba upang tupukin ang hain sa ibabaw ng dambana nito. Hindi na nanahan ang Shekinah sa pagitan ng mga kerubin sa Kabanal-banalang Dako; ang Kaban ng Tipan, ang luklukan ng awa, at ang mga tapyas ng patotoo ay hindi na nasusumpungan doon. Walang tinig na nagmula sa langit upang ipaalam sa paring sumasanguni ang kalooban ni Jehova.” Ang Dakilang Tunggalian, 24.

Pagkatapos ng pagkatapon sa Babilonia, muling itinayo nila ang Jerusalem at ang templo. Nagkaroon silang muli ng pangalan, sapagkat ipinangako ng Diyos na ilalagay Niya ang Kanyang pangalan sa Jerusalem. Ngunit ang Kanyang pangalan ay kumakatawan sa Kanyang likas na katangian, at ang kawalan ng Kanyang personal na presensya ay nagpatunay na taglay nila ang pangalang kumakatawan sa buhay, subalit sa katotohanan, wala na sa kanila ang presensyang nagbibigay-buhay. Ang totoo, ang nasa kanila lamang ay pagpapahayag at pagkukunwari.

Ang huling tinig sa Sardis ay nangako ng isang Elias na darating bago ang dakila at kakilakilabot na araw ng Panginoon. Para sa sinaunang Israel, ang pagkawasak ng Jerusalem ang dakila at kakilakilabot na araw ng Panginoon. Dahil dito, tinutukoy ni Kapatid na White ang pagkawasak ng Jerusalem noong 70 AD bilang isang paglalarawan ng dakila at kakilakilabot na araw ng Panginoon na kinakatawan ng pitong huling salot. Ang iglesya ng Filadelfia ay nagsimula sa tinig ni Juan Bautista na sumisigaw sa ilang, at sa gayo'y nagsilbing tipo ng tinig ni William Miller. Ang mga tinig nina Juan Bautista at William Miller ay iniharap ang mensahe sa Laodicea sa isang bayang naniniwalang maayos ang lahat, samantalang lubhang mali ang lahat. Kapwa nina Juan Bautista at William Miller ay inilagay ang palakol sa ugat ng punongkahoy. Ang mensahe sa Sardis ay na mayroong "iilang pangalan maging sa Sardis na hindi nadungisan ang kanilang mga kasuutan; at sila'y lalakad na kasama ko na nakaputi: sapagkat sila ay karapat-dapat." Si Juan

Bautista at si William Miller ay kumakatawan sa mga lumabas mula sa kapanahunang kinakatawan ng Sardis at karapat-dapat na lumakad na kasama ni Cristo.

Libu-libong tao ang inakay upang yakapin ang katotohanang ipinangaral ni William Miller, at mga lingkod ng Diyos ang ibinangon sa espiritu at kapangyarihan ni Elias upang ipahayag ang mensahe. Tulad ni Juan, ang tagapagpauna ni Jesus, ang mga nangaral ng taimtim na mensaheng ito ay nadama nilang dapat ilagay ang palakol sa ugat ng punongkahoy, at manawagan sa mga tao na magbunga ng bungang karapat-dapat sa pagsisisi. Ang kanilang patotoo ay likas na pumupukaw at makapangyarihang umaantig sa mga iglesia at nagbubunyag ng kanilang tunay na likas. At nang ipinahayag ang taimtim na babala upang tumakas mula sa galit na darating, marami sa mga kaanib ng mga iglesia ang tumanggap ng mapagpagaling na mensahe; nakita nila ang kanilang mga pagtalikod, at sa mapapait na luha ng pagsisisi at malalim na pighati ng kaluluwa ay nagpakababa sila sa harap ng Diyos. At nang manahan sa kanila ang Espiritu ng Diyos, tumulong sila sa pagpapahayag ng panawagan, 'Matakot kayo sa Diyos, at magbigay luwalhati sa Kanya; sapagkat dumating na ang oras ng Kanyang paghatol.' Early Writings, 233.

Ang pitong iglesia sa Aklat ng Pahayag ay kumakatawan sa kasaysayan ng mga apostol hanggang sa Ikalawang Pagparito ni Cristo, at ang pitong iglesia ay kumakatawan din sa kasaysayan ng sinaunang Israel mula sa propetang si Moises hanggang sa Unang Pagparito ni Cristo.

Ang mga pagsubok ng mga anak ni Israel, at ang kanilang pag-uugali bago sumapit ang unang pagparito ni Cristo, ay naglalarawan ng kalagayan ng bayan ng Diyos sa kanilang karanasan bago ang ikalawang pagparito ni Cristo.

Ang mga bitag ni Satanas ay nakalatag laban sa atin, kasintiyak ng pagkakalatag ng mga iyon laban sa mga anak ni Israel, bago ang kanilang pagpasok sa lupain ng Canaan. Inuulit natin ang kasaysayan ng bayang iyon.

Ang kanilang kasaysayan ay dapat magsilbing isang taimtim na babala sa atin. Huwag nating kailanman asahan na kapag ang Panginoon ay may liwanag para sa Kanyang bayan, si Satanas ay mananatiling walang-kibo at hindi gagawa ng anumang pagsisikap upang hadlangan ang kanilang pagtanggap nito. Mag-ingat tayo na huwag nating tanggihan ang liwanag na ipinapadala ng Diyos, sapagkat hindi ito dumarating sa paraang nakalulugod sa atin. . . . Kung mayroon mang mga hindi nakakakita at hindi tumatanggap ng liwanag para sa kanilang sarili, huwag sana nilang hadlangan ang iba.

Tinatawag ko ang langit at ang lupa bilang mga saksi sa araw na ito laban sa inyo, na inilagay ko sa harap ninyo ang buhay at kamatayan, ang pagpapala at ang sumpa; kaya't piliin mo ang buhay, upang ikaw at ang iyong binhi ay mabuhay; upang ibigin mo ang Panginoon mong Diyos, at tumalima ka sa kanyang tinig, at manangan ka sa kanya; sapagkat siya ang iyong buhay, at ang kahabaan ng iyong mga araw; upang tumahan ka sa lupain na sinumpaan ng Panginoon sa iyong mga ama, kina Abraham, Isaac, at Jacob, na ibibigay sa kanila.

Ang awit na ito ay hindi historikal kundi propetiko. Bagaman isinalaysay nito ang kamangha-manghang pakikitungo ng Diyos sa kaniyang bayan noong nakaraan, ipinahiwatig din nito ang mga dakilang pangyayari ng hinaharap, ang pangwakas na tagumpay ng mga tapat

sa ikalawang pagparito ni Cristo, na may kapangyarihan at kaluwalhatian.

Maliwanag na sinasabi ng apostol Pablo na ang karanasan ng mga Israelita sa kanilang mga paglalakbay ay naitala para sa kapakinabangan ng mga nabubuhay sa kapanahunang ito ng sanlibutan, yaong sa kanila dumating ang mga wakas ng sanlibutan. Hindi namin itinuturing na ang aming mga panganib ay mas mababa kaysa sa mga panganib ng mga Hebreo, kundi higit pa. *Healthful Living*, 280, 281.

Ang pagliligtas mula sa Egipto ay kinakatawan ng iglesia sa Efeso, at ang sagisag ng iglesia sa Efeso sa kasaysayang iyon ay si Josue. Matapos mabigo ang mga inilabas ng Diyos mula sa Egipto sa sampung magkakasunod na pagsubok, inalis ng Panginoon ang tipan sa mga rebelde at ibinigay ito kina Josue at Caleb.

Sabihin mo sa kanila, Buhay ako, sabi ng Panginoon: kung paanong sinabi ninyo sa aking pandinig, gayon ang gagawin ko sa inyo. Ang inyong mga bangkay ay mabubuwal sa ilang na ito; at ang lahat ng nabilang sa inyo, ayon sa kabuuang bilang ninyo, mula sa dalawampung taong gulang pataas, na nagbulung-bulungan laban sa akin, walang pagsala ay hindi kayo papasok sa lupain na tungkol doon ay sumumpa ako na patatahanin ko kayo roon, liban kay Caleb na anak ni Jephunneh, at kay Joshua na anak ni Nun. *Mga Bilang 14:28-30*.

Tinutukoy ni Kapatid na White na kumakatawan sina Josue at Caleb sa mga “na dinatnan ng mga katapusan ng mga panahon,” na “nakikipagtipan sa Diyos sa pamamagitan ng hain.”

"Para sa ating paalaala, sa atin na inabutan ang mga wakas ng sanlibutan, ay itinala ang kasaysayang ito. Kay dalas na inuulit ng bayan ng Diyos ngayon ang karanasan ng mga anak ni Israel! Kay dalas nilang magbulung-bulungan at magreklamo! Kay dalas silang umurong kapag iniutos ng Panginoon na sila'y sumulong! Ang adhikain ng Diyos ay nagdurusa dahil sa kakulangan ng mga lalaking gaya nina Caleb at Josue, mga lalaking may katapatan at di-matitinag na pagtitiwala. Nanawagan ang Diyos ng mga lalaking mag-aalay ng kanilang sarili sa Kanya upang sila'y mapuspos ng Kanyang Espiritu. Ang adhikain ni Cristo at ng sangkatauhan ay humihingi ng mga pinabanal, mapagsakripisyong lalaki, mga lalaking lalabas sa labas ng kampo, pasan ang kadustaan. Nawa'y maging malalakas, matatapang na lalaki sila, angkop para sa mararangal na gawain, at nawa'y makipagtipan sila sa Diyos sa pamamagitan ng hain." *Review and Herald*, May 20, 1902.

Ang tipang muling pinagtitibay, gaya ng kinakatawan ng muling pagtitibay nito kina Josue at Kaleb, ay ang tipan sa isang daan at apatnapu't apat na libo at sa malaking pulutong. Ito ay muling pinagtitibay pagkatapos na ang orihinal na bayang hinirang sa tipan ay hiniwalayan ng Diyos at itinalagang mamatay sa ilang. Ang tipan sa isang daan at apatnapu't apat na libo ay inasakatuparan sa mismong kasaysayan kung kailan ang dating bayang hinirang ay itinakwil.

Ang Efeso ay nangangahulugang “kanais-nais,” at ang gawaing natupad nina Josue at ng unang iglesia ay “kanais-nais.” Nang pangunahan ni Josue ang bayan ng Diyos patungo sa Lupang Pangako, siya'y lumabas na sumasakop. Ang unang selyo ay kaayon ng iglesia sa Efeso, at ito ay kinakatawan ng isang puting kabayo na lumalabas na sumasakop. Ito ay totoo kay Josue at sa apostolikong iglesia. Ang unang selyo ay kaayon ng iglesia sa Efeso sa kapwa sinaunang at

makabagong Israel.

Ang Smyrna ay nagmula sa salitang “myrrh,” na isang langis na ginamit sa pag-cembalamo ng mga patay. Ang ikalawang tatak ay kinakatawan ng isang pulang kabayo na pinagkalooban ng “isang malaking tabak” at “kapangyarihan” upang alisin ang “kapayapaan sa lupa,” na ang ibig sabihin, sa kasaysayang iyon, ay “magpapatayan ang mga tao.” Ang ikalawang tatak ay kaagapay ng iglesia ng Smyrna, at kinakatawan nito ang awtoridad na ibinigay sa mga kaaway ng Diyos, na nagpapahintulot sa kanila na madaig at pumatay sa bayan ng Diyos. Ito ay natupad sa panahong sumunod sa iglesiang apostoliko at gayundin sa kasaysayan ng mga Hukom. Sa dalawang kasaysayang iyon, pinahintulutan ng Diyos ang mga kapangyarihang nasa labas ng Kanyang bayan na magdala ng digmaan at kamatayan laban sa Kanyang bayan. Sa iglesiang apostoliko, ang digmaang iyon ay udyok ng pagtangga sa relihiyon ni Cristo, na sa naunang panahon ng Efeso ay hindi magapi habang dinadala nito ang ebanghelyo sa sanlibutan. Ang udyok ng mga kaaway ng bayan ng Diyos sa panahon ng mga Hukom ay nakabatay sa naunang panahon ng Efeso, kung saan ipinamalas ng Diyos ang Kanyang kapangyarihan sa Egipto at sa mga sumunod na bansa na sinakop sa pamamagitan ni Josue. Ang ikalawang tatak ay kaagapay ng iglesia ng Smyrna kapwa sa sinaunang Israel at sa makabagong Israel.

Ang Pergamos ay nangangahulugang isang "napapaderang muog," kaya't kumakatawan sa kastilyo ng isang hari. Ang ikatlong tatak ay kaagapay ng Pergamos at kumakatawan sa kasaysayan kung saan isinasakatuparan ng mga hari ng lupain ang paghatol ng tao laban sa paghatol ng Diyos. Samakatuwid, ang pagsukat, o ang paghatol na kinakatawan ng "dalawang" timbangan na tumitimbang sa "trigo," "sebada," "langis" at "alak," ay tumutukoy sa makaharing kapangyarihang pantao, na laging may kapintasan kung ihahambing sa paghatol ng Diyos. Alalahanin na ang tapat na pagsukat o tapat na pagtitimbang ay hindi nangangailangan ng dalawang timbangan. Ang dalawang timbangan ay kumakatawan sa hindi pantay na paghatol.

Ang "sebada" ay sagisag ng handog na "unang bunga" ng kapistahan ng Paskuwa, at ang "trigo" ay sagisag ng handog na "dalawang tinapay na iwinawagayway" sa kapistahan ng Pentekostes. Ang "langis" ay sagisag ng Espiritu Santo at ang "alak" ay sagisag ng doktrina. Ang Pergamos sa panahon ng sinaunang Israel ay ang panahon ng mga haring nagkompromiso sa Israel na nagdala ng kahatulan sa kaayusan ng pagsamba ng Diyos, na kinakatawan ng panahon mula Paskuwa hanggang Pentekostes. Ang mga katotohanan ng salita ng Diyos ay kinakatawan ng "alak" at "langis." Sa kapwa sinaunang at makabagong Israel, ang iglesya ng Pergamos ang panahong sinusubukan ni Satanas na maisakatuparan ang hindi niya nagawa sa pamamagitan ng pagbububo ng dugo sa kasaysayang kinakatawan ng Smyrna. Sa Pergamos, tinangka ni Satanas na wasakin ang bayan ng Diyos at ang katotohanan ng Diyos sa pamamagitan ng pagkokompromiso, hindi sa pamamagitan ng pagbububo ng dugo gaya ng kinakatawan sa Smyrna. Ang pagkokompromiso ng mga hari ng sinaunang Israel ay lumalarawan sa pagkokompromiso ni Constantino sa makabagong Israel.

Ang Thyatira ay nangangahulugang “hain ng lubos na pagsisisi” at tumutukoy sa diwa ng pagiging martir na ipinagkakaloob ng Diyos sa Kaniyang bayan na pinapatay alang-alang sa Kaniyang pangalan. Ang hain ng lubos na pagsisisi ay kumakatawan sa kahandaang maglingkod kay Kristo

sa lubhang mabibigat na kalagayan, gaya ng inilalarawan nina Daniel, Sadrac, Mesac at Abednego sa panahon ng pitumpung taong pagkabihag; at kinakatawan din nito ang hain ng mga Waldensian, mga Huguenot at iba pa na pinahirapan, ibinilanggo, siniraan at pinaslang ng awtoridad na papal sa kasaysayan ng panahong isang libo dalawang daan at animnapung taon. Ang ikaapat na tatak ay kahanay ng iglesia ng Thyatira at kumakatawan sa pag-uusig ng sinaunang Babilonia laban sa sinaunang Israel at sa pag-uusig ng makabagong Babilonia laban sa makabagong Israel. Ang kasaysayan ng dalawang pagkabihag ay unang nangailangan ng pagtalikod sa katotohanan, na isinakatuparan ng mga hari ng Israel at ng emperador Constantino. Kapwa nila inihanda ang daan para sa isang panahong kinakatawan ng Thyatira.

Ang Sardis ay walang kabuluhang umaayon sa inaangking pangalan nito; sapagkat kabulaanan ang gayong pagpapahayag. Ang presensiya ng Shekinah ay kailanma’y hindi nahayag sa Ikalawang Templo. Ang presensiya ni Cristo ay kailanma’y hindi nahayag sa kasaysayan ng Sardis. Ang Repormasyon ng Madilim na Panahon ay sa esensiya isang serye ng isang hakbang pasulong at dalawang hakbang paurong. Ang gawaing dapat sanang maisakatuparan ng kasaysayan ng Sardis sa Protestanteng Repormasyon ay kailanma’y hindi naihatid sa kaganapan.

Ang Philadelphia ay nangangahulugang pag-ibig sa kapatid, at hindi maaaring ibigin mo ang iyong kapatid kung hindi mo muna iniibig ang Diyos.

Kung may magsabi, “Iniibig ko ang Diyos,” ngunit napopoot sa kaniyang kapatid, siya’y sinungaling; sapagkat ang hindi umiibig sa kaniyang kapatid na kaniyang nakikita, paanong maibigin niya ang Diyos na hindi niya nakikita? At ang utos na ito ay tinanggap natin mula sa kaniya: na ang umiibig sa Diyos ay umibig din sa kaniyang kapatid. 1 Juan 4:20, 21.

Ang Filadelfia ay kumakatawan sa Iglesyang umiibig sa Diyos, at dahil dito ay walang anumang kahatulan o pagsaway na itinutuon laban sa Filadelfia.

At sa anghel ng iglesia sa Filadelfia isulat: Ito ang sinasabi ng Banal, ng Tapat, na may hawak ng susi ni David, na nagbubukas at walang makapagsasara; at nagsasara at walang makapagbubukas: Nalalaman ko ang iyong mga gawa; narito, inilagay ko sa harap mo ang isang pintuang bukas na hindi maisasara ninuman; sapagkat mayroon kang munting lakas, at iningatan mo ang aking salita, at hindi mo ikinaila ang aking pangalan. Narito, ang mga mula sa sinagoga ni Satanas, na nagsasabing sila’y mga Judio at hindi naman, kundi nagsisinungaling—narito, gagawin kong pumarito sila at magpatirapa sa harap ng iyong mga paa, at makikilala nila na inibig kita. Sapagkat iningatan mo ang salita ng aking pagtitiis, iingatan din kita mula sa oras ng pagsubok na darating sa buong sanlibutan, upang subukin ang mga nananahan sa ibabaw ng lupa. Narito, ako’y dumarating nang madali; panghawakan mong mahigpit ang nasa iyo, upang huwag agawin ninuman ang iyong putong. Ang magtagumpay ay gagawin kong isang haligi sa templo ng aking Diyos, at hindi na siya lalabas pa; at isusulat ko sa kaniya ang pangalan ng aking Diyos, at ang pangalan ng lungsod ng aking Diyos, ang bagong Jerusalem, na bumababa mula sa langit, buhat sa aking Diyos; at isusulat ko sa kaniya ang aking bagong pangalan. Pahayag 3:7-12.

Ipinagkaloob sa Filadelfia ang “susi ni David,” at sa Filadelfianong kasaysayan ng sinaunang Israel ay ipinagkaloob sa kanila ang Anak ni David, na kumakatawan, bukod sa iba pa, sa propetikong simulain ng Alpha at Omega, ang una at ang huli. Ang susi na iyon ay kumakatawan sa metodolohiya ng “historisismo.” Sa panahong kinakatawan ng iglesyang Filadelfia sa katapusan ng sinaunang Israel, ang mismong May-akda ng biblikal na propesiya ang susi. Sa panahong kinakatawan ng iglesyang Filadelfia sa kasaysayang Millerita, ang susi ay ipinagkaloob kay William Miller. Sa dalawang kasaysayang iyon, nakitungo si Cristo sa mga Judio na inakala nilang sila ang mga anak ni Abraham, subalit hindi sila. Nakitungo si Miller sa mga Protestante na inakala nilang sila ay espirituwal na mga Judio, subalit hindi sila.

Ang may tainga ay makinig sa sinasabi ng Espiritu sa mga iglesia. Pahayag 3:13.

Ang Laodicea ay nangangahulugang isang bayang hinatulan, at ang mga Laodiceano—ang mga Judio sa kapanahunan ni Cristo—ay tuluyang hinatulan noong 70 AD sa pagkawasak ng Jerusalem. Ang pangwakas na paghuhukom sa tumalikod na Protestantismo ay magaganap sa krisis ng batas ukol sa Linggo, ngunit sinapit nila ang kanilang paghuhukom nang tinanggihan nila ang mensahe ng unang anghel noong tagsibol ng 1844, at pagkatapos ay ipinahayag ng Diyos bilang mga anak na babae ng Babilonya. Ang mga bumagsak na Protestante na iyon ay nagsisilbing tipo ng Adventismong Laodiceano sa mga huling araw ng paghuhukom na pagsisiyasat.

Sa kabuuan, napag-aralan na natin ang ilang iba't ibang paraan kung saan ang pitong iglesia sa Aklat ng Pahayag ay maaaring maunawaang wasto bilang mga sagisag na propetiko at, pagkatapos, mailapat sa paraang propetiko. Ngunit kailangan silang maunawaan at mailapat sa loob ng konteksto ng mga tuntuning propetiko "na ibinigay sa atin ng pinakamataas na awtoridad."

Ang mga mensahe sa pitong iglesia ay mga mensahe ring ibinigay sa pitong iglesiang umiiral noong isinulat ni Juan ang mga ito. Ang mga mensahe sa pitong iglesia ay nagbibigay ng tagubilin at babala para sa lahat ng mga iglesia sa buong kasaysayan. Ang mga mensahe sa pitong iglesia ay nagbibigay ng tagubilin at babala para sa mga indibiduwal na Kristiyano sa buong kasaysayan. Ang pitong iglesia ay kumakatawan sa kasaysayan ng Kristiyanismo mula sa panahon ng mga apostol hanggang sa wakas ng sanlibutan. Ang pitong iglesia ay kumakatawan sa kasaysayan ng sinaunang Israel mula sa panahon ni Moises hanggang sa pagkawasak ng Jerusalem noong 70 AD. Maaaring makilala at ilapat ang pitong iglesia sa pamamagitan ng pagtukoy sa pagkakaiba sa pagitan ng unang apat na iglesia at ng huling tatlong iglesia.

Sa anim na iba't ibang propetikong paglalapat na ating tinutukoy, ang gayunding mga paglalapat ay kinakatawan sa pitong tatak.

Tatalakayin namin ang mga katotohanang ito sa susunod na artikulo.